

Apunts contra el rellotge

«És necessari un Govern efectiu i sobretot eficaç i capaç d'identificar elements de confrontació democràtica que permetin enfortir l'independentisme»

Els partits independentistes van cometre una irresponsabilitat. Després d'una legislatura per oblidar -no s'ha complert cap dels objectius que s'havien fixat el 21-D i quan es va investir Quim Torra- van presentar-se a les eleccions sense treballar per la necessària unitat estratègica, que no ho resol tot però sense la que no és possible avançar.

Així, el passat dia 14 a les urnes s'hi van confrontar tres projectes que, amb matisos, presentaven formes diferents de continuar amb el procés. D'una banda el de Junts, que apostava per aixecar la DUI sense massa concrecions i que no tancava la porta al referèndum acordat; de l'altra el d'ERC que pretenia una "via àmplia" per fer inevitable el referèndum pactat amb l'Estat i l'amnistia sense descartar vies unilaterals si la petició no era atesa tot i que no s'entrava en el pla B; i, finalment, l'aposta de la CUP per un nou referèndum abans de 2025.

Les tres propostes competien i era evident que cap d'elles obtindria la majoria absoluta per assegurar-se prosperar en solitari al Parlament. ERC va guanyar les eleccions al camp independentista -l'"empat tècnic" només va existir un dia en una assemblea de la CUP i ara és el recurs dialèctic de qui busca enrair l'ambient- però no ho podrà fer sola. La seva "solució" és la que té més suport, però s'haurà de contrastar, treballar i dissoldre amb les altres. N'haurà de sortir un full de ruta compartit i que comprometi com a mínim les tres opcions independentistes, necessàries per sumar la majoria absoluta al Parlament i assegurar una governabilitat operativa.

Així és com es va acordar, l'any 2016, apostar pel "referèndum o referèndum" en la moció de confiança a Carles Puigdemont i és la lògica que va permetre fer l'1-O i acostar-se a una República Catalana. Ara passa, però, que es va tard. Pràcticament contra el rellotge. El 12 de març s'ha d'haver constituït el Parlament i votat la seva mesa. La CUP vol tenir-hi pes i, lògicament, Junts i ERC els en donaran només si hi ha un compromís per acompanyar la seva majoria durant la legislatura. Donar a la CUP i no a Junts la presidència del Parlament no només tindria un fort impacte polític -i seria també un reconeixement al seu protagonisme els darrers anys i al seu bon resultat- sinó que també obligaria a alterar la lògica de repartiment de les responsabilitats a l'executiu. Junts comptava tenir la presidència de la cambra i ERC la de la Generalitat, i és evident que Laura Borràs demanarà compensacions extra si no és així.

S'ha parlat, com escrivia encertadament Joan Serra Carné a la seva *Brúixola* (<https://www.naciodigital.cat/noticies/1474/bruixola>), de com es reparteix la mesa, però encara no del com (organitzar el Govern) i del què (el full de ruta) més enllà d'expressar un ampli consens al voltant de la necessitat de revisar l'actual model de seguretat ciutadana, que l'independentisme ha constatat, ara en carn pròpia, que té mancances en forma de projectils de foam o acusacions particulars de la Generalitat (<https://www.naciodigital.cat/noticia/216528/erc-cup-centren-negociacio-propostes-curt-termini-revisar-actuacio-dels-mossos>). La negociació real i discreta segueix sent a tres -els comuns se n'autoexclouen perquè només contemplan fórmules que sumin al PSC- però també té condicionants nous. No incorporar les experiències passades ni fer una lectura rigorosa del context social i polític seria un error. Ara no es pot al·legar desconeixement ni jugar de catxa.

A partir d'aquí, algunes qüestions que tal vegada es podrien incorporar. La primera és que els comuns no acompanyaran un procés independentista més enllà d'acords puntuals a canvi d'obtenir cromos a Barcelona o a Madrid. No l'acompanyaran i això, de retruc, vol dir que moure el PSOE és ara per ara impossible. No hi ha cap incentiu a l'horitzó que faci pensar en un referèndum pactat i ja sabem que, per Pedro Sánchez, la majoria del 52% no és tal. I si ho fos,

tampoc els valdria perquè no té cap incidència en el marc legal espanyol, que ni tan sols fan trontollar les corrupteles ("conductes incíviques" per Pedro Sánchez (<https://www.naciodigital.cat/noticia/216513/sanchez-situa-monarquia-al-marge-dels-escandols-joan-carles>)) de Joan Carles I. El 52% permet explicar-se fora i legitimar-se dins, però no estovarà l'Estat.

La segona és que les condicions objectives -i això només semblen ignorar-ho alguns dirigents de Junts- no són pas millors que les de tardor del 2017. M'atreviria a dir que, per la urgència pandèmica i el fracàs del 27-O, que ha desgastat els lideratges, són més aviat pitjors per demanar segons quins sacrificis i xecs en blanc al personal. Això també explica l'enorme descens de la participació el 14-F. Per tant, autoimposar-se calendaris de ruptura o pretendre desobediències simbòliques, que el poder judicial espanyol reprimirà, corre el perill d'acabar generant més frustració i dividint encara més el nucli dur del moviment independentista.

La tercera és que el procés ha girat a l'esquerra i que, de la sortida de la crisi, en depèn fins a quin punt Catalunya es manté com una societat cohesionada. Un Govern no només efectiu sinó sobretot eficaç en la gestió i també capaç d'identificar els elements de confrontació democràtica que permetin enfortir el moviment independentista és necessari. L'acord no pot ser en fals i de mínims i els fulls del calendari van caient.